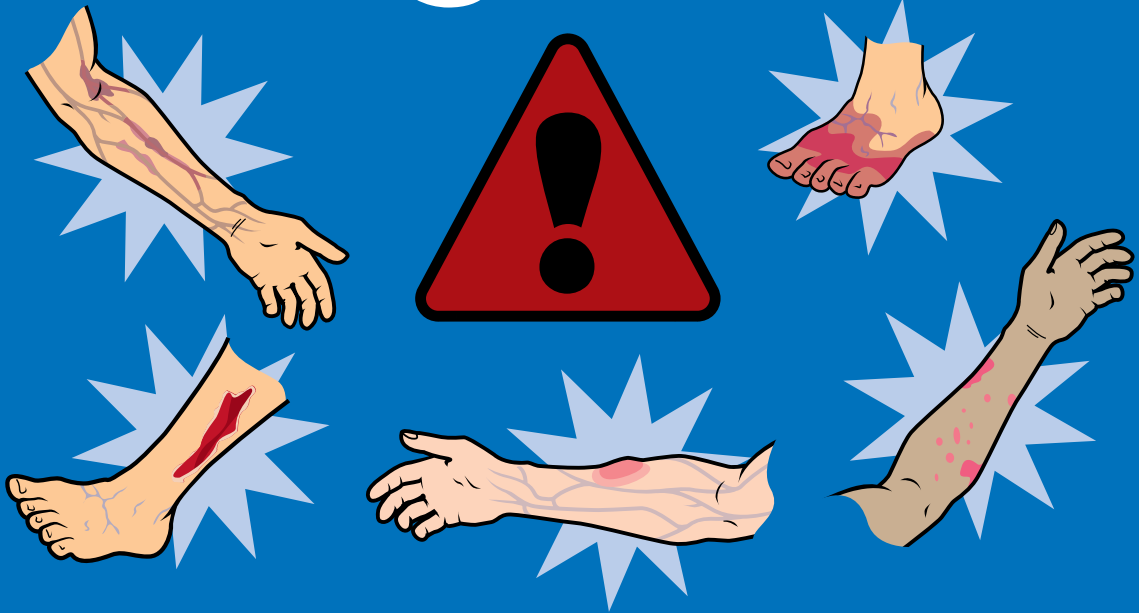
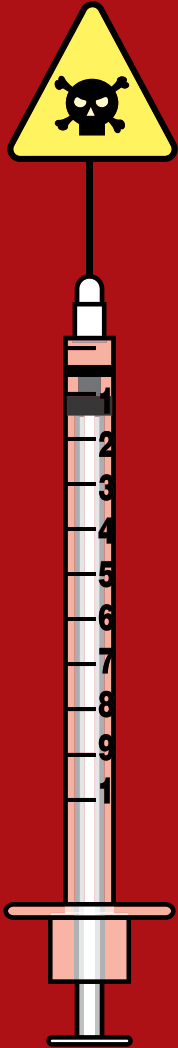

Kun tulee

Ongelmia

Ongelmia pistämisessä ja kuinka selvitä niistä

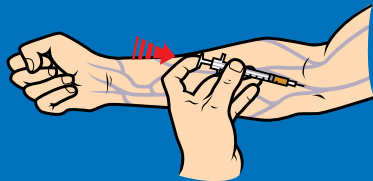
Mitä laskimot ovat?

Laskimoverisuonia on kaikkialla kehossasi. Laskimoita pitkin veri virtaa kaikista ruumiinjäsenistä ja sisäelimistä takaisin sydämeen.

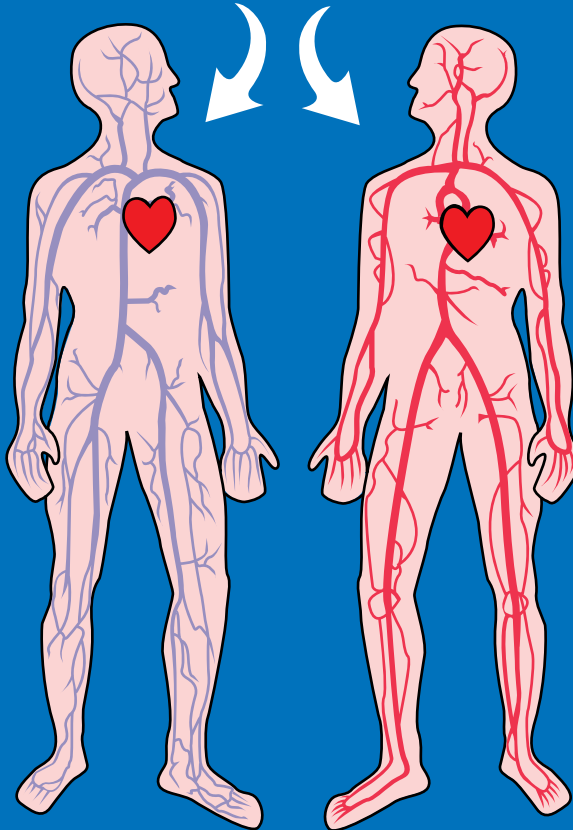

Laskimot ovat sinisiä, ja niissä ei tunnu pulssi

Laskimoissa virtaa tummanpunainen veri

Huumeita voidaan pistää joihinkin laskimoihin

Mitä valtimot ovat?

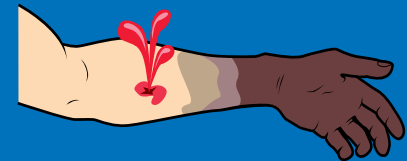
Valtimoverisuonia on myös kaikkialla kehossasi. Ne kuljettavat verta sydäimestä kaikkiin ruumiinjäseniin ja sisäelimiin.

Valtimoissa tuntuu pulssi

Valtimoissa virtaa kirkkaanpunainen, vaaleanpunaiseen vivahtava veri

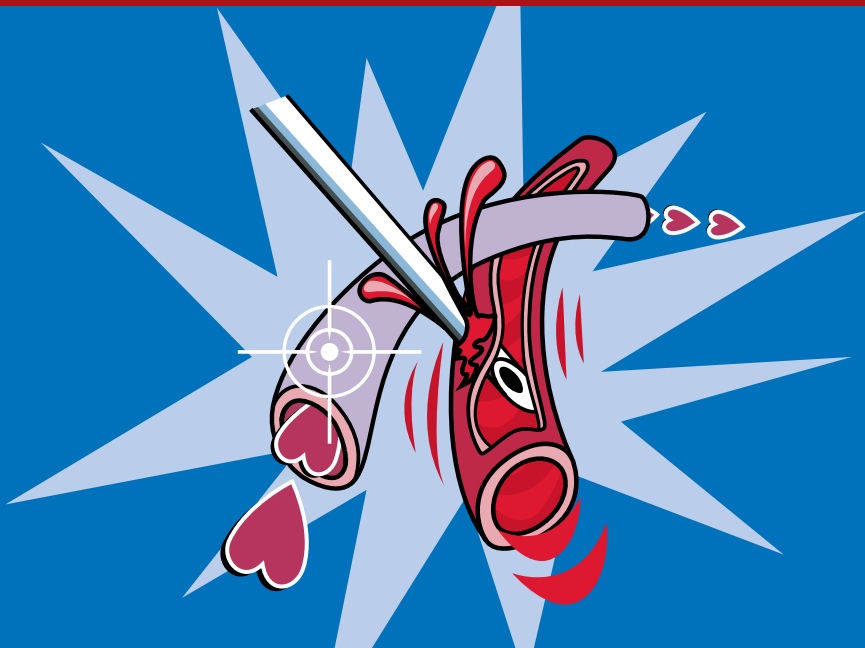

Jos pistät valtimoon, se ruumiinosa, johon valtimo kuljetti verta, voi muuttua mustaksi ja joutua kuolioon.

ÄLÄ KOSKAAN PISTÄ VALTIMOON!

VALTIMOT

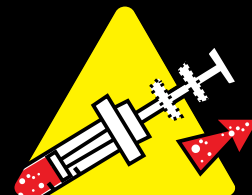
Varoitus- merkkejä

Jos pistät ohi laskimosta ja osut valtimoon, saatat aiheuttaa paljon ongelmia. Tällöin on tärkeää tyrehdyttää verenvuoto ja hakeutua hoitoon.

Kipua pistäessä

Kirkkaanpunainen veri
saattaa työntää mätää
ylöspäin

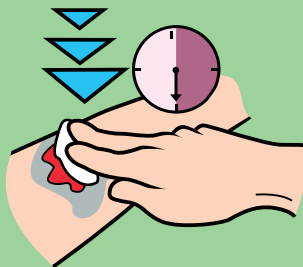

Verenvuoto, jota on
vaikea tyrehdyttää

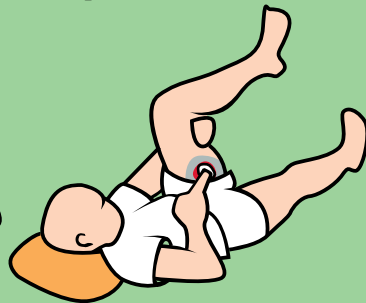
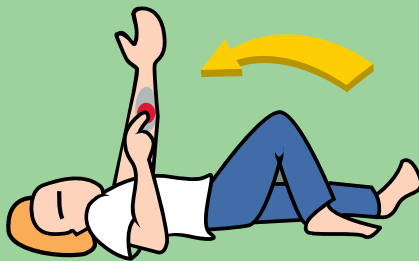
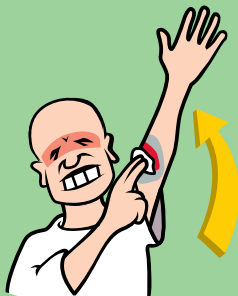
**Tee
näin**

1

Vedä neula pois ja paina pistokohtaa 15-30 min vuodon tyrehdyttämiseksi. Käytä puhdasta paperinenäiliinaa tai vaikkapa terveyssidettä.

2

Nostamalla vuotokohdan ylös ja makaamalla vaakatasossa autat vuodon tyrehtymistä.

3

Jos verenvuoto ei lakkaa, soita ambulanssi (112).

4

Vaikka onnistuisit tyrehdyttämään verenvuodon, on parasta käydä lääkäriissä näyttämässä haavaa.

**Mitä tehdä, jos
pistät valtimoon**

ENSIAPU

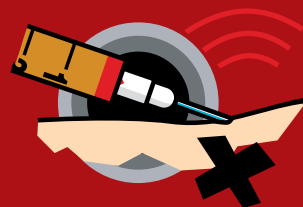
Paina pistokohtaa

**Nosta pistokohta
ylös ja käy
pitkäksi**

**Soita 112, jos
vuoto ei lakkaa**

**Mene lääkäriin
silloinkin, jos saat
vuodon lakkaamaan**

ÄLÄ

**ÄLÄ MISSÄÄN NIMESSÄ PISTÄ, jos näet
kirkkaanpunaista verta tai tunnet pulssin.**

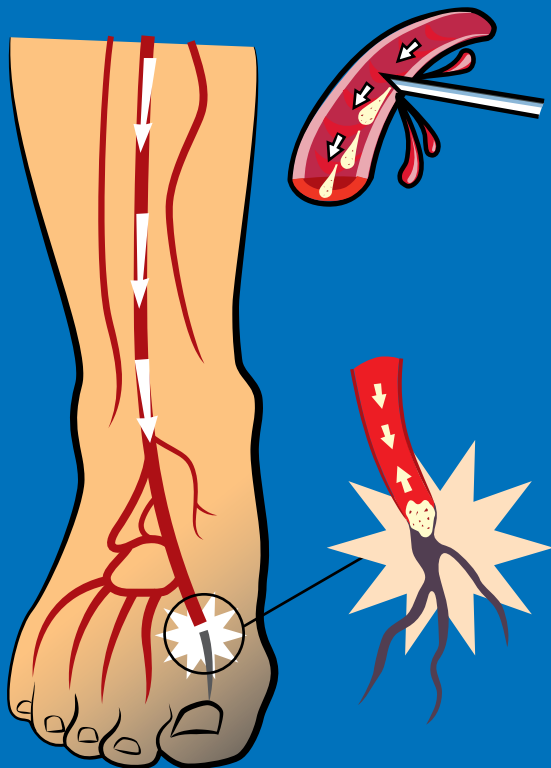
**Jos osut valtimoon, ÄLÄ
ANNA HAAVAN PARANTUA
ITSEKSEEN! Mene lääkäriin
tai kysy neuvoa
terveysneuvontapisteestäsi.**

**Jos et toimi
nopeasti, voit
menettää
sormia,
varpaita, jopa
kokonaisia
raajoja.
Pahimmissa
tapauksessa
voit vuotaa
kuiviin.**

Valtimotukokset

**Valtimotukos
on huono
uutinen!**

Pistettäessä
valtimoon aineen
sisältämät
sidosaineet tai
verihyytymät
kulkeutuvat alaspäin
tukkien pienet
verisuonet.

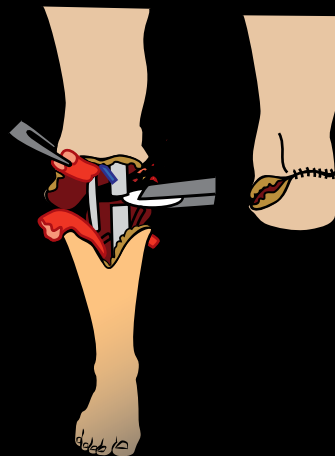
Valtimotukos
edellyttää aina
vaikeaa, vaativaa
leikkausta.

Tukoksen merkkejä
ovat: esim.
sormien/varpaiden
mustuminen,
märkivät
haavat/vesirakkulat,
kipu, turvotus.

Katso viereinen sivu!

KUOLIO

Vakava tukos voi
aiheuttaa kuolion, joka
leviää nopeasti. Jos kuolio
etenee riittävän pitkälle,
amputaatio on yleensä
ainoa mahdollinen
hoitotoimenpide.

Esimerkiksi pistäminen rannevaltimoon voi aiheuttaa vesikelloja, sormien mustumisen ja lopulta kuolion, jolloin sormet tai koko käsi joudutaan amputoimaan.

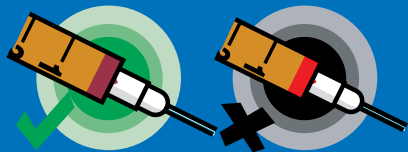
ÄLÄ KOSKAAN PISTÄ VALTIMOON!

Kuinka välttää valtimovahinkoja

1

Katso ruiskua

Vedä mäntää varovasti taaksepäin tarkistaaksesi, että neula on osunut laskimoon. Ruiskuun pitäisi tulla vähän **TUMMAN**punaista verta.

Jos näet **KIRKKAAN**punaista tai vaaleanpunaista verta tulevan ruiskuun, olet osunut valtimoon. **ÄLÄ MISSÄÄN NIMESSÄ PISTÄ!** Vedä neula pois ja paina pistokohtaa vuodon tyrehtyttämiseksi.

2

Älä pistä tabletteja

Pistämällä murskattuja tabletteja (kuten pamit, subut tai mikä tahansa muu tabletti) saatat aiheuttaa paljon tuhoa. Jos pistät tabletit vahingossa valtimoon, olet todella pulassa.

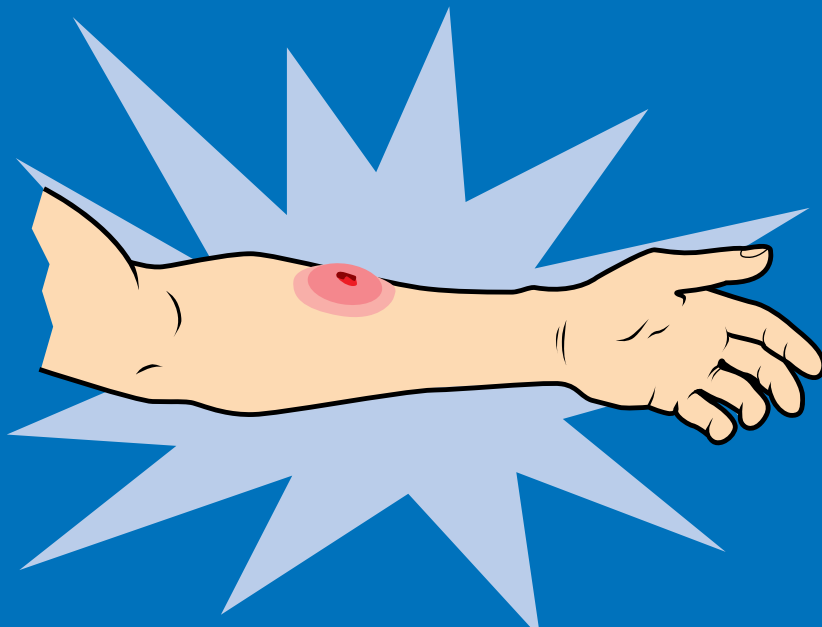
3

Älä pistä nivusiin

Nivusiin pistäminen voi olla todella vaarallista. Nivuslaskimo on hyvin lähellä nivusvaltimoa. Jos osut nivelvaltimoon, voit vuotaa kuiviin tai menettää jalkasi. Nivusiin pistämisen tulisi aina olla viimeinen vaihtoehto.

PAISEET

Pistämisestä voi syntyä tulehtuneita märkäpaiseita ihon alle. Ne voivat olla vaarallisia ja tarvitsevat lääkärin hoitoa.

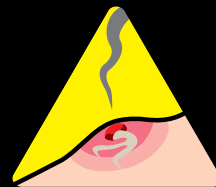
Varoitus-merkkejä

Turvotus ja punoitus

Iho tuntuu kuumalta ja/tai aralta

Märkäeritys ja paha haju

**Mitä tehdä, jos
paiseita ilmaantuu**

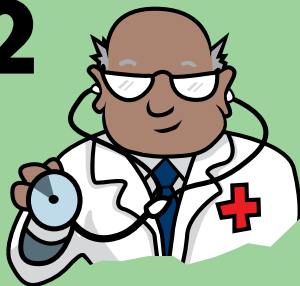
**Tee
näin**

1

**Paiseet pitää
hoidattaa lääkrillä.
Kysy neuvoa
terveysneuvonta-
pisteestäsi.**

2

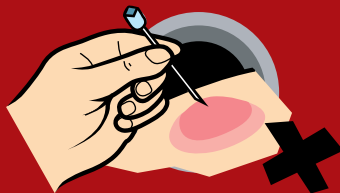
**Jos hakeudut hoitoon ajoissa,
lääkäri pystyy todennäköisimmin
auttamaan sinua hyvin tuloksin.**

3

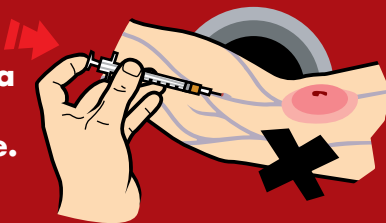
**Lääkäri voi antaa sinulle
antibioottikuurin paiseiden
hoitamiseksi tai saattaa
puhkaista paiseen
märkimisen hoitamiseksi.**

ÄLÄ

ÄLÄ YRITÄ PUHKAISTA PAISETTA ITSE.
Tulehdus saattaa levitä ja aiheuttaa lisää ongelmia.

**ÄLÄ YRITÄ PISTÄÄ
PAISEEN LÄHELLE.** Anna
alueen paiseen lähellä
levätä ja pistä muualle.

ÄLÄ JÄTÄ PAISETTA HOITAMATTA.
Todennäköisesti tulehdus vain
pahenee. Mene lääkäriin tai kysy
neuvoa terveysneuvonta-
pisteestäsi.

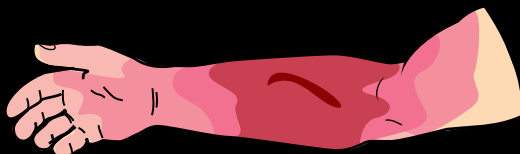

ENSIAPU

Tarkista paise

**Lopeta paiseen
läheisyyteen
pistäminen**

**Mene lääkäriin tai
kysy neuvoa
terveysneuvonta-
pisteestäsi**

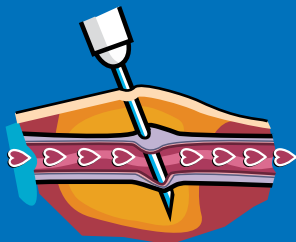
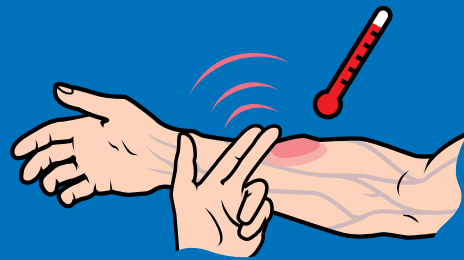
**Jos et hakeudu hoitoon nopeasti,
paiseiden ja sidekudostulehdusten
tapaiset tulehdukset voivat johtaa
vakavampiin seuraamuksiin ja
muihin sairauksiin.**

PATIT

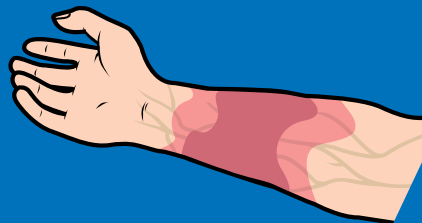
Pistämällä käyttäminen voi usein aiheuttaa patteja. Jotkut ovat toisia vakavampia.

Kokeile kämmenen taustalla patin ympäriltä. Jos patti on arka tai kuumempi kuin ympäröivä iho, se on todennäköisesti tulehtunut ja tarvitsee pikaisesti lääkärin hoitoa.

Hutipistot aiheuttavat usein patteja. Nämä yleensä katoavat päivän tai parin jälkeen. Anna alueen patin ympärillä levätä ja tarkkaile sitä. Jos tilanne pahenee tai patti ei parane, mene lääkäriin.

Leviävä, kivulias ja turvonnut alue saattaa olla sidekudostulehdus. Se voi olla vakavaa, ja siksi sitä pitää mennä näyttämään lääkärille.

Jos et tiedä mitä tehdä, kysy neuvoa terveysneuvontapisteestäsi.

Vältä ongelmia

1

Älä jaa aineita tai pistosvälineitä tai käytä niitä uudelleen.

Käytetyt ruiskut, neulat, filterit, märkälaput tai vesi sisältävät bakteereja, jotka voivat saada aikaan tulehduksia ja likaisia pistoksia. Käytä välineitä vain kerran ja hävitä ne käytön jälkeen.

2

Huolehdi puhtaudesta

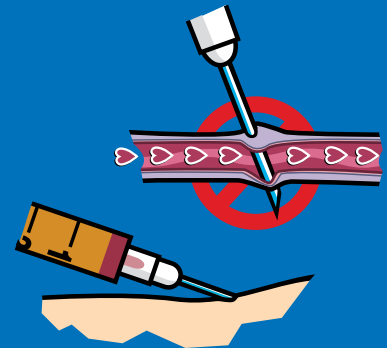
Pese kädet ja ihon kohta, johon aiot pistää, kuumalla vedellä ja saippualla. Jos vettä ja saippuaa ei ole saatavilla, märkälapulla puhdistaminen on parempi kuin ei mitään.

3

Keskity siihen, mitä teet

Hutipistot voivat aiheuttaa patteja ja paiseita. Varmista, että neula on kunnolla laskimossa, ennenkuin pistät.

Älä pistä vain yhteen kohtaan, vaan kierrätä pistokohtaa ja anna suonille mahdollisuus levätä.

“Likaiset” pistokset

Bakteerit ym. epäpuhtaudet, jotka joutuvat verenkiertoon neulojen välityksellä aiheuttavat ns. horkan. Sen seurauksena voit tuntea olosi hyvinkin sairaaksi. Horkat eivät ole vaarallisia, jos vain podet oireet rauhassa, etkä pistä uudelleen.

Varoitus- merkkejä

Hyvin sairas olo heti
pistämisen jälkeen

Vapina, hikoilu
ja päänsärky

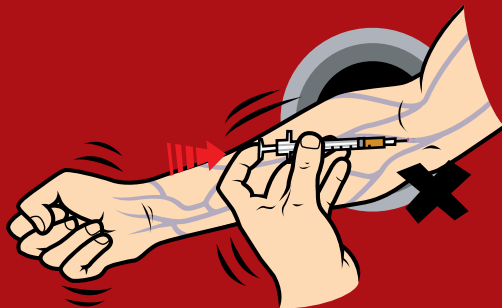
Tee näin

Horkkakohtaukset menevät yleensä ohi muutamassa tunnissa, joten on paras vain kärsiä oireet rauhassa.

Jos olosi ei kohene muutamassa tunnissa, tai alat tuntea olosi vieläkin heikommaksi, hakeudu lääkäriin.

ÄLÄ

Miten houkuttelevaa uudelleen pistäminen onkaan, **ÄLÄ PISTÄ UUELLEEN** tai yritä korjata olosi ottamalla lisää päihteitä. Yliannostuksen riski on todella suuri.

SIIS

Älä pistä uudelleen

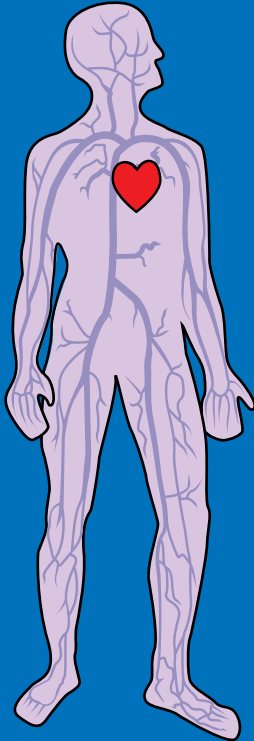
Tee olosi mahdollisimman mukavaksi, ja pode oireet pois.

Jos olosi ei kohene muutaman tunnin kuluessa tai olosi huononee, hakeudu lääkäriin.

Anatomian oppitunti

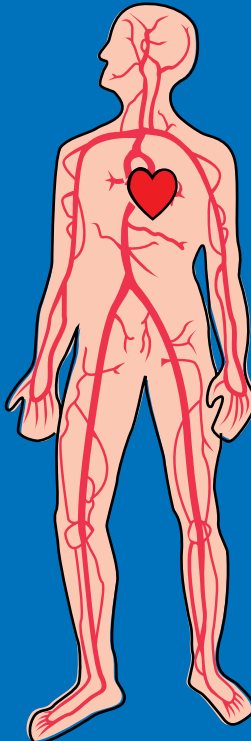
Laskimot

Sinulla on laskimoita joka puolella kehoasi. Laskimot tuovat veren takaisin raajoista ja sisäelimistä sydämeesi. Aineita voi pistää joihinkin laskimoihin.

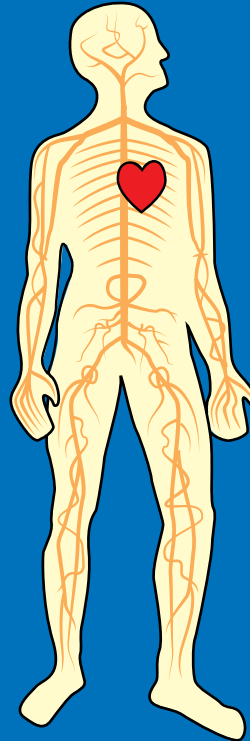
Valtimot

Sinulla on myös valtimoita joka puolella kehoasi. Valtimot kuljettavat veren sydäimestäsi raajoihin ja elimiin. **ÄLÄ KOSKAAN PISTÄ VALTIMOONI!**

Hermot

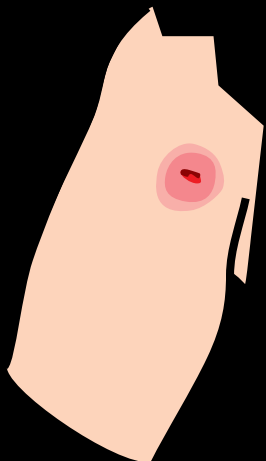
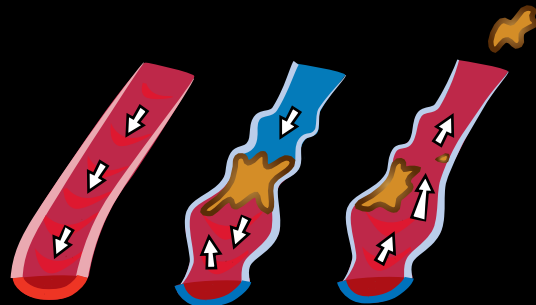
Sinulla on myös hermoja joka puolella kehoasi. Ne välittävät viestejä edestakaisin aivoistasi kehoosi, että voit tuntea ja aistia liikkeit, kivun ja kosketuksen. **ÄLÄ KOSKAAN PISTÄ HERMOONI!**

Veritulppa

Suoniesi vahingoittaminen voi tappaa sinut

Suoniveritulppa on yleinen ongelma pistettäessä nivusiin. Neulan aiheuttamat haavat saavat aikaan arpikudosta, joka voi tukkia suonesi. Jos arpikudos tai verihyytymä lähtee liikkeelle sydämeesi tai keuhkoihisi, olet hengenvaarassa. Tarkkaile turvotusta, kipua ja punoitusta. Nämä voivat olla merkkejä veritulpasta. Oireiden ilmaantuessa hakeudu pikaisesti lääkäriin.

Tulehdukset

Nivustulehdus voi olla erittäin vakava. Koska nivuslaskimosi on niin syvällä, voi olla vaikea havaita ongelmia, ennen kuin on liian myöhäistä. Huomioi punaisuus, turvotus ja arkuus pistospaikan lähellä. Jos pistoskohdasta tulee haisevaa märkäeritettä, tilanne on vakava ja lääkäriin on hakeuduttava välittömästi.

ÄLÄ KOSKAAN PISTÄ NIVUSIIN!

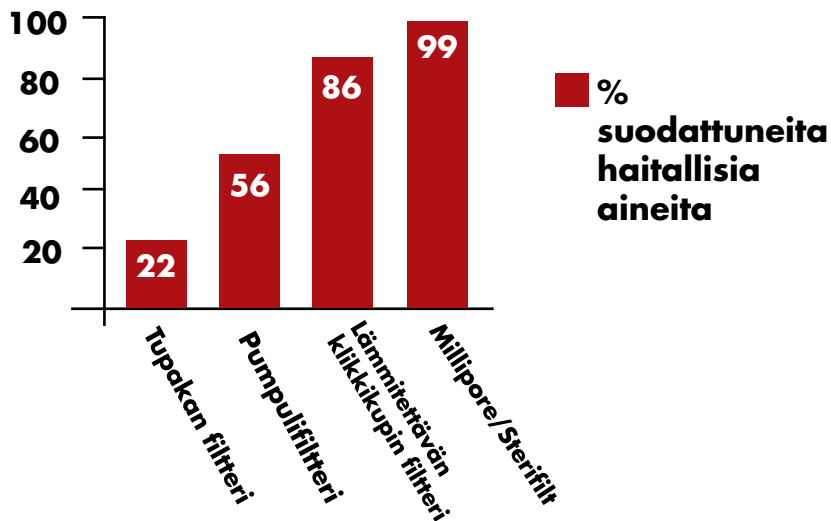
Käy tarkistuttamassa epäilyttävät oireet

Pistäminen voi johtaa monenlaisiin ongelmiin. Useimmat ongelmat ovat hoidettavissa, jos hakeudut hoitoon nopeasti. Mene lääkäriin tai kysy neuvoa terveysneuvontapisteestäsi.

FILTTERIVERTAILU

Tämä on Bathin yliopiston tekemä vertailu haitallisten aineiden suodattavuudesta eri filttareiden läpi käytettäessä Subutexiä (buprenorfiinia) suonensisäisesti. Subutex ja muut lääkkeet eivät ole tarkoitettu ruiskukäyttöön, koska vaikuttavien aineiden lisäksi ne sisältävät myös muita elimistölle / verenkierrolle haitallisia aineita. Tutkimuksessa käytettiin puolikas 8 mg Subutex-nappia ja testit suoritettiin valmistamalla käyttöannos viisi kertaa samanlaisilla filttareilla. Vertauskohde oli suodattamaton puolikas 8 mg Subutex-nappi.

Sterifiltteri vastaa suodatuskyvyltään tutkimuksessa käytettyä Milliporea, mutta on syytä muistaa, että osa suonien tukkivista aineista silti jää filteröimättä.

Terveysneuvontapisteistä ilmaiseksi saatavat pumpulifiltterit suodattavat noin 56%.

- Nesteen määrällä ei tehon kannalta ole merkitystä
- Laimeampi seos/enemmän vettä säästää suonia
- Sterifiltteri on suunniteltu niin, että se ei kerää itseensä lähes lainkaan vaikuttavaa ainetta.

**paiseet
ja patit**

valtimot

**“Likaiset”
pistokset**

Lifeline Publications

39-41 Thomas St.
Manchester M4 1NA
Tel 0161-839 2075 Fax 0161-834 5903
E-mail: publications@lifeline.org.uk

Verkko-Vinkki -hanke kääntänyt
Lifeline Publicationsin luvalla

LISÄTIETOJA
vinkki.info

